

صورت متمرکز با یک افزایش تقریباً ۲/۷ برابری از ۱۷۵ هزار تومان به ۵۷۷ هزار تومان رسید و به صورت یکجا پیش از عید واریز شد که خیلی اخبار خوشحال‌کننده ای برای برخی از اقشار مقداری ضعیف بود که با این شرایط تورم، گرانی و پیک هزینه‌هایی که دارند، به یکباره یک خانواده پنج نفره چیزی حدود ۳ میلیون تومان پرداخت شد.

■ این رویه ادامه دار خواهد بود؟

حتماً پیگیری می‌کنیم که در سال جاری و آینده هم به همین منوال اتفاق بیفتد و حتماً رشد قابل توجهی هم در رشد سود این سهام وجود دارد تا موجب رفع شدن بخشی از نیازهای مردم را در پایان سال فراهم کند.

■ در بحث دولت الکترونیک هم می‌توانید به اقدامات انجام شده، اشاره کنید؟

در بحث دولت الکترونیک هم اتفاقات جدی در سازمان پیگیری شد. بازارهای مالی همیشه پیش‌تاز حوزه فناوری اطلاعات بوده‌اند و بازار سرمایه هم به نوعی همیشه در بین بازارهای مالی و سرمایه‌ای پیش‌تاز بوده است که در این مورد بحث صدور مجوزها مطرح بود و ضمن اینکه یک انحصار چند ساله در بسیاری از مجوزها شکل گرفته بود. به طور مثال مجوز جدید کارگزاری بورس از سال ۱۳۸۸ صادر نشده بود و ما در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بالغ بر ۱۲ مجوز موافقت اصولی و فعالیت کارگزاری اعطا کردیم که تحول بزرگی بود و سال‌های سال افرادی در انتظار این اتفاق بودند. در همین زمینه بحث صدور مجوز نهادهای مالی که شعار آن توسعه سرمایه‌گذاری غیرمستقیم بود را دنبال کردیم که انواع و اقسام صندوق‌های مختلف طراحی شد؛ مثل صندوق‌های طلا، املاک و مستغلات و حتی بحث صندوق در صندوق و صندوق‌های اهرمی که مواردی بود که پیش از این برای آنها مجوزی صادر نشده بود و برای اولین بار برای آنها مجوز صادر شد. از همه مهم‌تر مجوز صندوق‌های تضمین اصل سرمایه داده شد که شاهد بودیم بعضی از مردم یا به واسطه القاعات و تبلیغات نادرست و یا به واسطه ورود نامناسب از نظر زمانی و ورود به بازارهای پریسک که بازارهای پایه فرابورس بودند، بعضاً ضرر و زیان‌های جدی و هنگفتی را متحمل شدند و شاید برخی پس‌انداز زندگی‌شان و یا هزینه دخترباشان و ماشین سواری مورد استفاده‌شان را فروخته بودند به این امید که بتوانند با یک بازدهی مناسب، لوازم زندگی بهتری تهیه کنند اما بخش زیادی از سرمایه‌شان از بین رفت. این صندوق‌های تضمین اصل سرمایه به همین علت ایجاد شد که اگر بازار متوجه تلاطم و نوسانی شد و ریزشی در آن شکل گرفت، مردم بتوانند اصل سرمایه خود را حفظ کنند و اگر بازار صعودی شد بتوانند سود خودشان را دریافت کنند و این اتفاق بزرگ و مهمی بود و یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی بود که برای موضوع سهامداری غیرمستقیم رخ داد تا دیگر به این شکل شاهد تجربیات تلخ سال‌های گذشته نباشیم. سایر مجوزها و انواع سبدگردان‌ها و نهادهای مالی و پردازش اطلاعات مالی و مشاوره سرمایه‌گذاری و ... در حال صادر شدن است و نکته مهم این است که به صورت یکپارچه در سامانه‌ای به اسم ثمین، مدارک مورد نیاز، مراحل کار و اتصال آن به درگاه ملی مجوزها صورت گرفته است تا دیگر موضوع امضاهای طلایی و تصمیمات و سلیقه‌های شخصی به هیچ وجهی ورود نداشته باشد، اگرچه تاکنون هم سازوکار وجود داشته و شفاف بوده است اما با سامانه‌ای شدن و تحت نظارت بودن آن و اتصال به درگاه ملی مجوزها تقریباً هر نقصی که وجود داشته باشد، پیگیری و مرتفع شده است و این مسیر اصلاح با همین شدت دنبال خواهد شد.

■ در موضوع حجم مبنا و دامنه نوسان چه اقداماتی انجام شده است؟

از مباحث اصلاح ریزساختارها که پیش‌تر اشاره شد، موضوع اصلاح حجم مبنا برای بسیاری از نمادها و افزایش تدریجی دامنه نوسان بود که دامنه نوسان هم قویاً مورد مطالبه فعالین و پیشکسوتان بازار بود و به هر دلیلی در ادوار مختلف روی نداده بود و سامانه، محدودیتی بین مثبت و منفی پنج درصد در بازارهای اول و دوم و بورس و فرابورس داشت. سازمان بورس با برنامه‌ریزی و تحلیل دقیق داده‌ها، به این نتیجه رسید که می‌تواند دامنه نوسان را به صورت پلکانی افزایش دهد که در فصل بهار یک درصد و در فصل تابستان هم یک درصد با افزایش دامنه نوسان داشته باشیم و دریافت بازخوردها از بازار و تحلیل دقیق داده در فرصت مناسب به سمت افزایش دامنه نوسان تا حدود ۱۰ درصد حرکت می‌کنیم. این خود موجی از نشاط و امید را بین فعالان بازار ثانویه تزریق می‌کند و منتج به کارآمدی و حرفه‌ای‌تر شدن بازار سرمایه می‌شود.

عملکرد سازمان بورس در حوزه نظارتی چطور بوده است؟

یکی از موضوعات دیگر بحث‌های نظارتی است که همیشه مورد مطالبه بوده و چهار سامانه نظارتی تقریباً در همان بهمن و اسفند سال ۱۴۰۰ با پیگیری‌هایی که انجام شد به نتیجه رسید و رونمایی

شد و بسیاری از فرایندهای نظارتی که شاید پیش‌تر، بخشی از آن سامانه‌ای و بخشی چشمی بود، اکنون به صورت کاملاً الکترونیکی انجام می‌شود که این موضوع کارآمدی را ارتقا داده است. در کنار آن تدوین آیین‌نامه‌هایی را برای پاداش به سوت‌زنانی که تخلفی را اعلام می‌کنند داشتیم که سال گذشته هم نزدیک به ۱۰۰ میلیون تومان به دو نفر از بزرگوارانی که تخلفات را گزارش کرده بودند، بعد از بررسی‌های فنی و دقیق منتهی به احراز تخلف شده و این پاداش پرداخت شد و بعد از تعداد گزارشاتی که ارسال شد، رشد بسیار جدی را پیدا کرد و گزارشات به صورت فنی در حال بررسی است و به مجرد اینکه آن تخلف و گزارش‌هایی که از سوی دوستان اعلام شده است، محرز و تأیید شود، حتماً ما به صورت کاملاً محرمانه و بدون اینکه حتی خود پرسنل درگیر در فرایند سوت‌زنی و بررسی‌ها، هویت سوت‌زن را بدانند، طی پروتکل‌های امنیتی دقیقی پاداش به حساب‌شان واریز می‌شود و حتی در صورت شکل‌گیری هرگونه چالش حقوقی برای آن فرد، ساختار حقوقی سازمان همه هزینه‌ها و پشتیبانی‌های لازم را انجام می‌دهد تا در آن مورد خاص حقی از آن فرد سوت‌زن تضییع نشود.

■ درباره ارتقای کارآمدی بورس‌های کالایی چه اقداماتی را در کارنامه عملکرد خود دارید؟

موضوع بعدی بحث ارتقای کارآمدی بورس‌های کالایی بود که انواع گواهی‌های سلف محصولات صادراتی، آنجا انجام می‌شود، این گواهی‌ها به شدت ارتقای هم بازار سرمایه را به دنبال دارند و هم ساختار کلی کشور و می‌توان به سمتی حرکت کرد که اساساً تولید کشور اسیر نوسانات قیمتی و تورمی نشود و بتواند به صورت یکپارچه فرایند دسترسی به محصولات اولیه و فروش محصول نهایی را تضمین کند و این باعث بازگرداندن ثبات می‌شود. ممکن است در اقتصاد و در نرخ ارز دچار تلاطمی شوید و این ابزارها موجب می‌شوند که این تلاطم به بدنه تولید منتقل نشود و تولید افت نکند. در حالی که در اثر نوسانات همیشه آسیب جدی به تولید وارد شده ولی با توسعه این ابزارها حتماً تا حد زیادی این مشکلات مرتفع خواهد شد و این یکی از دستاوردهای جدی است. یا در حوزه خودرو، عرضه خودرو فدیلتی و دیگنیتی را اگر آگهی‌هایی که دلالت در دیوار و .. می‌زدند دنبال کنید، همان روز عرضه و موقعی که خبر آن منتشر شد، حداقل ۱۰ میلیون کاهش پیدا کرد و خودرویی که در بازار یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان بود در نهایت با قیمتی که در بورس کالا تعیین شد و با عوارض آن یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان به دست مشتری رسید و اختلاف ۳۰۰ میلیونی اختلافی بود که پیش از این مردم به ناحق به دلالت پرداخت می‌کردند و اکنون مبلغ کمتری را برای خرید خودرو پرداخت می‌کنند و کارخانه هم با قیمتی که حدود ۸۵۰ میلیون قیمت‌گذاری می‌شد، حدود ۱۵۰ میلیون تومان عایدی بیشتری نصیب شد، این باعث شده است که این اختلاف ۶۰۰ میلیون تومان که پیش‌تر از این به جیب دلال می‌رفت اکنون به جیب تولیدکننده و نهایتاً سهامدار شرکت بازگردد و از طرفی از جیب مصرف‌کننده هم بیرون نمی‌رود و این اقدام تحول بسیار بزرگی بود.

در سایر حوزه‌هایی هم که به هر نوعی رانت و توزیع رانت و پخش رانت رخ می‌دهد، با ساز و کارهای بورس‌های کالایی حتماً از بین خواهد رفت و امیدوارم که در همه محصولات در سال جاری این اتفاق رخ دهد و ما موانع و چالش‌هایی که بوده است را بتوانیم برداریم و کارآمدی را به بازار بازگردانیم.

■ یکی دیگر از مواردی که در هفته های اخیر افتتاح شد سامانه توثیق هوشمند سهام است، درباره این موضوع و اجرای آن هم توضیح دهید.

بله، یک موضوع بسیار مهم دیگری هم که در سازمان بورس و اوراق بهادار رخ داد، بحث سامانه توثیق الکترونیکی هوشمند ستاره بود؛ بیشتر از این افرادی که سهامی داشتند، اگر به هر دلیلی به پول نقدی احتیاج داشتند باید بخشی از سهام خود را می‌فروختند یا اعتباری از کارگزاری دریافت می‌کردند، که کارگزاری هم در نقد کردن اعتبار یکسری دستورالعمل‌های سختگیرانه داشت. ضمن اینکه آن دستورالعمل اصلاح شد، روش جایگزینی هم اعلام شد که مردم به صورت کاملاً الکترونیک و بدون نیاز به مراجعه حضوری به هیچ ساختاری، اگر قصد گرفتن تسهیلاتی از بانک دارند، شاید بانک به آنها اعلام کند که یک یا دو ضامن بیاورد، کسر از حقوق و سند ملک و ... بیاورد که فرایندی هم زمان‌بر و هم هزینه‌بر است اما ممکن است شما سهامی در بورس داشته باشید، کاملاً الکترونیکی همان‌جا با تلفن همراهتان به بانک این اجازه را می‌دهید که اگر سهام مشخصی را دارید، مبلغی از آن را به صورت هوشمند بلوک کرده و آن بلوک پشتوانه تسهیلات می‌شود و بانک هم با خیال راحت و بدون دریافت هیچ‌گونه ضمانت‌نامه‌ای وام را به حساب شما واریز خواهد کرد. این موضوع یک تحول نهادی و زیرساختی بزرگ در اقتصاد کشور است.